

FI – Ortodoksinen uskonto

21.9.2018

Koe on kaksiosainen. Osassa I on kuusi 20 pisteen tehtävää ja osassa II kolme 30 pisteen tehtävää. Saat vastata enintään viiteen tehtävään. Näistä tehtävistä enintään kaksi saa olla osasta II. Kokeen maksimipistemäärä on 120. Sen saavuttaminen edellyttää, että vastaat kolmeen osan I tehtävään ja kahteen osan II tehtävään. Vastauksiin ei ole mahdollista liittää kuvakaappauksia.

Älä jätä mitään merkintöjä sellaisen tehtävän vastaukselle varattuun tilaan, jota et halua jättää arvosteltavaksi. Huom.! Tehtävässä 1 on erillinen ohje vastaamatta jättämisestä.

OSA I

20 p. tehtävät. Vastaa 3–5 tehtävään.

1.

[Väittämiä ortodoksisesta kirkosta, muista kirkkokunnista ja uskonnoista](#) (ei aineistoa)

2. [Eettinen tarkastelu](#) (aineistona tekstikatkelma)

3. [Askeesi ja luostarikilvoittelu](#) (ei aineistoa)

4.

[Väittämiä ortodoksisesta kirkosta ja ortodoksisen kirkon käytänteistä](#) (ei aineistoa)

5. [Kirkkotilat](#) (aineistona kaksi valokuvaa)

6. [Rauhansopimusten vaikutukset uskontotilanteeseen](#) (aineistona kaksi karttaa)

OSA II

30 p. tehtävät. Vastaa 0–2 tehtävään.

7. [Uskonnon määritelmät](#) (aineistona kolme tekstikatkelmaa)

8. [Kärsimyksen merkitys kristinuskossa](#) (aineistona tekstikatkelma)

9. [Vanhat ortodoksiset patriarkaattit](#) (ei aineistoa)

Voit avata tehtäviin liittyvät aineistot erilliseen välilehteen [tästä linkistä](#). Myös tehtävänantojen yhteydessä on suorat linkit aineistoihin.

OSA I

Vastaa 3–5 tehtävään. Saat vastata osien I ja II tehtävistä yhteensä enintään viiteen.

1. Väittämiä ortodoksisesta kirkosta, muista kirkkokunnista ja uskonnoista (20 p.)

Alla on 20 väittämää (1.1.–1.20.) ryhmiteltyinä viiteen aihepiiriin. Merkitse kustakin väittämästä, onko se oikein vai väärin. (Yhteensä 20 p., oikea vastaus 1 p., väärä vastaus –1 p., ei vastausta 0 p.) Vastattuasi väittämään voit vaihtaa vastausvaihtoehtoa, mutta et voi jättää väittämää enää kokonaan ilman vastausta. Jos olet aloittanut tehtävään vastaamisen, mutta et haluakaan jättää tehtävää arvosteltavaksi, merkitse jokaiseen väittämään vaihtoehto ”En vastaa”.

Ortodoksinen kirkkohistoria

1.1. Ikonoklasmin taustalla oli keisarin antama kielto käyttää ikoneita uskonnollisissa tarkoituksissa.

Oikein

Väärin

En vastaa

1.2. Kyproksen ortodoksinen kirkko on autonominen kirkkokunta.

Oikein

Väärin

En vastaa

1.3. Vanhauskoiset Venäjällä halusivat noudattaa kreikkalaista ortodoksisista perinnettä.

Oikein

Väärin

En vastaa

1.4. Filokalia-kirjasarja kertoo askeettisten kilvoittelijoiden elämästä.

Oikein
Väärin
En vastaa

Uskonoppi

1.5. Ortodoksisen kirkon mukaan Logos-sana tarkoittaa vertauskuvallisesti Kristusta.

Oikein
Väärin
En vastaa

1.6. Ortodoksisen kirkon mukaan Pyhä Henki lähtee iankaikkisesti Isästä ja Pojasta.

Oikein
Väärin
En vastaa

1.7. Ortodoksisen kirkon mukaan ortodoksiseen kirkkoon liittyvälle, kristillisen kasteen saaneelle henkilölle toimitetaan voitelun sakramentti.

Oikein
Väärin
En vastaa

1.8. Ortodoksisen kirkon mukaan Pyhä Henki ei ole läsnä Vanhan testamentin tapahtumissa.

Oikein
Väärin
En vastaa

Muut kirkkokunnat ja uskonnot

1.9. Luterilainen kirkko on nykyään osa roomalaiskatolista kirkkoa.

Oikein
Väärin
En vastaa

1.10. Kungfutselaisuus ja taolaisuus ovat syntyneet Kiinassa.

Oikein

Väärin

En vastaa

1.11. Dharman mukaan hindulaisten velvollisuus on toimia hyvin paremman elämän saavuttamiseksi.

Oikein

Väärin

En vastaa

1.12. Šintolaisuus edustaa panteistista jumalakäsitystä.

Oikein

Väärin

En vastaa

Kristillinen etiikka

1.13. Ortodoksinen etiikka perustuu kirkon opetukseen ihmiskäsityksestä, jumaluskosta ja pelastusopista.

Oikein

Väärin

En vastaa

1.14. Kristillinen etiikka määrittelee lainsäädännön periaatteet.

Oikein

Väärin

En vastaa

1.15. Teleologinen etiikka perustuu Jumalan antamiin käskyihin.

Oikein

Väärin

En vastaa

1.16. Ortodoksista etiikkaa kutsutaan mielialaetiikaksi.

Oikein

Väärin
En vastaa

Suomen ortodoksinen kirkko

1.17. Suomen ensimmäinen arkkipiispa oli kotoisin Virossa.

Oikein
Väärin
En vastaa

1.18. Pappismunkki Ilja toi ortodoksisen kristillisyyden Novgorodista Karjalaan 1000-luvulla.

Oikein
Väärin
En vastaa

1.19. Suomen ortodoksinen kirkko saa käyttää gregoriaanista kalenteria vuoteen 2050 saakka.

Oikein
Väärin
En vastaa

1.20. Suomen ortodoksisen kirkon autonomian aikana arkkipiispana on toiminut vuoteen 2017 mennessä neljä eri henkilöä.

Oikein
Väärin
En vastaa

2. Eettinen tarkastelu (20 p.)

Aineisto:

2.A [Tekstikatkelma: Luukkaan evankeliumin jakeet 10:30–37](#)

Jeesus opetti kuulijoitaan useilla vertauksilla. Yksi niistä on vertaus laupiaasta samarialaisesta. Lue katkelma (aineisto 2.A) Luukkaan evankeliumista (Luuk.

10:30–37) ja pohdi, miten sitä voi soveltaa tämän päivän elämään.

3. Askeesi ja luostarikilvoittelu (20 p.)

3.1. Pohdi, mitkä seikat ovat vaikuttaneet askeettisen kristillisen elämänmuodon syntyyn. (10 p.)

3.2. Tarkastele askeettisen kilvoittelun muotoja ortodoksisessa luostarielämässä ja vertaa eri muotoja toisiinsa. (10 p.)

4. Väittämiä ortodoksisesta kirkosta ja ortodoksisen kirkon käytänteistä (20 p.)

Pitävätkö seuraavat väitteet paikkansa? Perustelee vastauksesi.

4.1. Armenian kirkon johtaja katolikos on myös uniaattikirkon korkein hengellinen johtaja. (5 p.)

4.2. Ortodoksinen kirkko on myös katolinen kirkko. (5 p.)

4.3. Kreikan ortodoksinen kirkko on saanut alkunsa Paavalin lähetystyön seurauksena. (5 p.)

4.4. Meditaatio ei kuulu kristinuskon perinteeseen. (5 p.)

5. Kirkkotilat (20 p.)

Aineisto:

5.A [Valokuva: Joensuun keskustan kirkko](#)

5.B [Valokuva: Pyhän Johannes Teologin ja Karjalan valistajien kirkko](#)

Miten luterilaisen ja ortodoksisen kirkon opilliset painotukset näkyvät niiden kirkkotiloissa? Hyödynnä vastauksessasi valokuvia (aineistot 5.A ja 5.B).

6. Rauhansopimusten vaikutukset uskontotilanteeseen (20 p.)

Aineisto:

6.A [Kartta: Arvio vuonna 1323 solmitun Pähkinäsaaren rauhan rajasta](#)

6.B

Kartta: Moskovan välirauhassa vuonna 1944 määritellyt Suomen rajat ja Neuvostoliitolle luovutetut alueet

6.1. Miten Pähkinäsaaren rauha (1323) on vaikuttanut Suomen alueen uskontotilanteeseen? Hyödynnä vastauksessasi karttaa (aineisto 6.A).
(10 p.)

6.2. Miten Moskovan välirauha (1944) on vaikuttanut Suomen alueen uskontotilanteeseen? Hyödynnä vastauksessasi karttaa (aineisto 6.B).
(10 p.)

OSA II

Vastaa 0–2 tehtävään. Saat vastata osien I ja II tehtävistä yhteensä enintään viiteen.

7. Uskonnon määritelmät (30 p.)

Aineisto:

7.A [Tekstikatkelma: Määritelmä 1: Émile Durkheim](#)

7.B [Tekstikatkelma: Määritelmä 2: Melford E. Spiro](#)

7.C [Tekstikatkelma: Määritelmä 3: Clifford Geertz](#)

7.1. Vertaile kolmea uskonnon määritelmää (aineistot 7.A–7.C) ja eritele, mitkä uskonnon piirteet kussakin korostuvat. (10 p.)

7.2. Esitä yksi vasta-argumentti kullekin kolmesta uskonnon määritelmästä (aineistot 7.A–7.C). (10 p.)

7.3. Esitä oma määritelmäsi uskonnolle ja perustele, miksi päädyit kyseiseen määritelmään. (10 p.)

8. Kärsimyksen merkitys kristinuskossa (30 p.)

Aineisto:

8.A [Tekstikatkelma: Andrein ajatuksia 7.9.2016](#)

8.1. Pohdi kärsimystä osana pelastushistoriaa. (15 p.)

8.2. Lue blogitekstin katkelma (aineisto 8.A) ja analysoi, mitä ortodoksisessa kirkossa tarkoitetaan kärsimyksen ongelmalla. (15 p.)

9. Vanhat ortodoksiset patriarkaattit (30 p.)

Välimeren ympäristössä vaikuttaa neljä niin kutsuttua vanhaa patriarkaattia.

9.1. Nimeä patriarkaattit ja niiden pääsialliset toiminta-alueet. (10 p.)

9.2. Valitse patriarkaateista yksi ja pohdi sen asemaa, merkitystä ja toimintamahdollisuuksia nykyisessä maailmanpoliittisessa tilanteessa. (20 p.)

Tarkista, että vastasit oikeaan määrään tehtäviä. Älä jätä mitään merkintöjä sellaisen tehtävän vastaukselle varattuun tilaan, jota et halua jättää arvosteltavaksi. Huom.! Tehtävässä 1 on erillinen ohje vastaamatta jättämisestä.

YLIOPPILASTUTKINTOLAUTAKUNTA
STUDENTEXAMENSNÄMNDEN